

Dosarul nr. 2ra-541/20

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Taraclia (jud: M. Curtiș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: R. Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco)

ÎNCHEIERE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Nicolai Curdov,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Curdov împotriva Cooperativei agricole de producție pentru producerea semințelor „Elita-Alexanderfeld” cu privire la încasarea valorii cotei de participare în mijloace bănești,

împotriva deciziei din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost admis apelul declarat de Cooperativa agricolă de producție pentru producerea semințelor „Elita-Alexanderfeld”, casată integral hotărârea din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată

c o n s t a t ă:

La data de 18 decembrie 2018, Nicolai Curdov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei agricole de producție pentru producerea semințelor „Elita-Alexanderfeld” cu privire la încasarea valorii cotei de participare în mijloace bănești.

În motivarea acțiunii reclamantul Curdov Nicolai a indicat că din ziua fondării Cooperativei agricole de producție pentru producerea semințelor „Elita-Alexanderfeld”, a avut calitate de membru al acesteia. Valoarea cotei sale de participare constituie suma de 402 411 de lei, fapt care se confirmă prin actele pârâtului.

A susținut că la data de 17 ianuarie 2017, în baza prevederilor art. 16 lit. a) din Legea privind cooperativele de producție, a depus o cerere prin care a solicitat retragerea sa din cooperativă și restituirea valorii cotei de participare. La 18 februarie 2017, adunarea generală a membrilor cooperativei a acceptat cererea de retragere din cooperativă și în partea restituirii valorii cotei de participare a fost luată hotărârea de admitere în principiu a cererii.

A afirmat că potrivit art. 514 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii. Iar potrivit prevederilor art. 572 alin. (2) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

A notat că potrivit prevederilor art. 21 alin. (1) din Legea privind cooperativele de producție, membrului cooperativei care s-a retras sau a fost exclus din cooperativă i se restituie valoarea cotei lui de participare. Restituirea valorii cotei de participare se efectuează în mijloace bănești. Cu acordul membrului respectiv, valoarea cotei de participare poate fi restituită în natură, în modul prevăzut de statut.

Reclamantul a relatat că acordul între el și pârât privind restituirea valorii cotei de participare în natură nu a fost atins și din aceste considerente, a solicitat restituirea valorii cotei de participare în mijloace bănești. La 07 decembrie 2017, pârâtul, ignorând normele legale imperative, a expediat un răspuns, prin care a fost refuzată solicitarea de a-i fi restituită valoarea cotei de participare în mijloace bănești, pe motivul de a nu se crea un precedent.

Consideră că în urma acestor acțiuni ilicite, i-a fost încălcat dreptul de restituire a valorii cotei de participare, iar ca rezultat, dreptul de posesie, folosință și dispoziție a bunului care îi aparține. Or, luând în considerare faptul că a ieșit din cooperativă în anul 2017, restituirea valorii cotei de participare urma să aibă loc până la data de 01 iulie 2018. Însă, până în prezent, nu i-a fost achitată valoarea cotei de participare în mărime de 402 411 de lei, motiv pentru care s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta cerere de chemare în judecată.

A solicitat încasarea de la Cooperativa agricolă de producție pentru producerea semințelor „Elita-Alexanderfeld” în beneficiul său a valorii cotei de participare în mijloace bănești, în mărime de 402411 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, a fost admisă acțiunea depusă de Nicolai Curdov și a fost încasată de la Cooperativa agricolă de producție pentru producerea semințelor „Elita-Alexanderfeld” în beneficiul lui Nicolai Curdov suma de 402 411 de lei, cu titlu de valoare de cotă de participare, suma de 12 072,33 de lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru achitarea taxei de stat și suma de 4000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de Cooperativa agricolă de producție pentru producerea semințelor „Elita-Alexanderfeld” și a fost casată integral hotărârea din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

În susținerea opiniei sale, instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 21 alin. (1) și 33 din Legea nr. 1007-XV din 25 aprilie 2002 privind cooperativele de producție, art. 177 alin. (3) din Codul civil (în redacția până la data de 1 martie 2019) și a stabilit că acțiunea este neîntemeiată, cererea cu privire la restituirea valorii cotei de participare în mijloace bănești fiind corect respinsă de către președintele Cooperativei agricole de producție pentru producerea semințelor „Elita-Alexanderfeld” Stepan Arnautov.

Instanța de apel a constatat că intimatul a înaintat prezenta cerere în dezacord cu hotărârea consiliului cooperativei și a adunării generale a membrilor acesteia privind refuzul de restituire în natură a valorii cotei de participare propusă de către Nicolai Curdov, în baza cererii inițiale al acestuia din 17 ianuarie 2017, în modalitatea propusă de către ultimul.

Instanța de apel a relevat că potrivit prevederilor legislației în vigoare și a Statutului Cooperativei agricole de producție pentru producerea semințelor „Elita-Alexanderfeld”, Nicolai Curdov urma să se adreseze în instanța de judecată pentru a contesta hotărârea adunării generale conform art. 33 din Legea privind cooperativele de producție nr. 1007-XV din 25 aprilie 2002, care stipulează că hotărârea adunării generale poate fi contestată în instanța de judecată în termen de 2 luni de la data adoptării hotărârii, în modul stabilit de lege.

Astfel, instanța de apel a stabilit că cererea lui Nicolai Curdov din 03 decembrie 2018, prin care a solicitat restituirea valorii cotei sale de participare în mijloace bănești și nu în natură, este neîntemeiată și lipsită de forță probatorie, fapt care însă a fost incorect apreciat de către instanța de fond, rezultând cu emiterea unei hotărâri nefondate și nemotivate.

Instanța de apel a invocat că prin cererea din 03 decembrie 2018, Nicolai Curdov și-a modificat solicitările din cererea inițială depusă la data de 17 ianuarie 2017, care a fost acceptată și primită spre executare de către adunarea generală a membrilor cooperativei, or, în cererea din 03 decembrie 2018, intimatul a solicitat restituirea valorii cotei sale de participare în echivalent bănesc și nu în natură după cum a solicitat în cererea inițială.

Afară de aceasta, instanța de apel a reiterat că potrivit pct. 4.7.4. din Statutul cooperativei agricole de producție pentru producerea semințelor „Elita-Alexanderfeld”, membrului cooperativei, retras sau exclus din membrii cooperativei, i se eliberează cota lui de participare din cota comună a patrimoniului conform hotărârii adunării generale în natură sau în echivalent bănesc. Prin hotărârea din 18 februarie 2017, adunarea generală a membrilor cooperativei a acceptat cererea de retragere din cooperativă depusă de către Nicolai Curdov și în partea restituirii valorii cotei de participare în natură a fost luată hotărârea de admitere în principiu a cererii, urmând ca restituirea valorii cotei de participare să fie efectuată după încheierea exercițiului financiar și după examinarea dării de seamă financiare anuale la adunarea generală și calcularea tuturor plăților cuvenite membrilor cooperativei.

În concluzie, instanța de apel a considerat că cererea lui Nicolai Curdov de restituire a valorii cotei de participare în echivalent bănesc din 03 decembrie 2018, contravine prevederilor pct. 4.7.4. din Statutul Cooperativei agricole de producție pentru producerea semințelor „Elita-Alexanderfeld”, precum și prevederilor art. 21 alin. (1) din Legea privind cooperativele de producție, care stabilesc cert că modalitatea de restituire a valorii cotei de participare în natură sau în echivalent bănesc, este decisă în exclusivitate de către adunarea generală a membrilor cooperativei.

Instanța de apel a constatat întemeiate argumentele apelantului invocate în cererea de apel precum că, schimbarea solicitării din cererea inițială a lui Nicolai Curdov privind restituirea valorii cotei de participare în natură, cu restituirea valorii cotei de

participare în mijloace bănești, a fost făcută abia după luarea hotărârii de către membrii adunării generale a cooperativei din 18 februarie 2017, ceea ce este inadmisibil, dat fiind faptul că o astfel de ordine de admitere a solicitării privind restituirea valorii cotei de participare, cu schimbarea solicitării inițiale cu alta nouă, nu este prevăzută nici de legislația în vigoare și nici de statutul cooperativei, or acest fapt a fost confirmat deja prin statuările expuse în prezenta decizie.

Instanța de apel a susținut că în executarea hotărârii adoptate de către membrii adunării generale ale cooperativei din 18 februarie 2017, care nu a fost contestată de către Nicolai Curdov în ordinea stabilită, la 24 iunie 2018 ultimului i-au fost propuse 3 modalități de restituire a valorii cotei de participare în natură, care însă au fost respinse de către acesta din motive necunoscute și neclare instanței de apel.

Instanța de apel a notat că în speță, toate cererile și solicitările intimatului Nicolai Curdov de restituire a valorii cotei de participare în natură, au fost îndeplinite în volum deplin și în modul convenit, ceea ce denotă netemeinicia pretențiilor invocate de către acesta și prin urmare, netemeinicia cererii de chemare în judecată depusă de Nicolai Curdov.

La data de 23 ianuarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Nicolai Curdov a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, cu încasarea cheltuielilor suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de recurs.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și a aplicat legea care nu trebuie să fie aplicată.

Recurentul a menționat că instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile art. 21 din Legea privind cooperativele de producție și nu a aplicat dispozițiile art. 64 din această Lege, potrivit cărora cooperativele de producție înregistrate până la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt obligate, până la 1 ianuarie 2003, să-și aducă statutele în corespundere cu prezenta lege.

Consideră că este îndreptățit să solicite restituirea valorii cotei de participare în mijloace bănești, deoarece intimata nu a negat faptul că valoarea cotei sale de participare constituie suma de 402 411 lei, iar în conformitate cu art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Nicolai Curdov a menționat că este greșită concluzia instanței de apel precum că adunarea generală decide modul de alocare a cotei de participare, or, reieșind din prevederile art. 21 alin. (1) din Legea privind cooperativele de producție, doar membrului cooperativei care s-a retras îi aparține în mod exclusiv dreptul de a alege ordinea și modul de restituire a valorii cotei de participare și nu adunării generale a cooperativei.

A remarcat că, în conformitate cu raportul financiar al intimatei pentru anul 2017, la situația din data de 31 decembrie 2017, pe contul întreprinderii se aflau mijloace bănești în numerar în mărime de 17 657 014 lei. Respectiv, în cazul în care i se achita suma de 402 411 lei, cooperativa și-ar fi continuat activitatea de producție fără dificultăți, fiind absurdă constatarea lezării drepturilor și intereselor intimatei în această situație.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată la data de 04 decembrie 2019, iar la 26 decembrie 2019 a fost expediată în adresa părților (f.d. 144), la materialele cauzei lipsind date cu privire la recepționarea acestora de către recurent.

Astfel, recursul, declarat la data de 23 ianuarie 2020, este în termen.

La data de 20 februarie 2020 în adresa intimă Cooperativei agricole de producție pentru producerea semințelor „Elita-Alexanderfeld” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Nicolai Curdov, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 154).

Cooperativa agricolă de producție pentru producerea semințelor „Elita-Alexanderfeld”, prin referința depusă la data de 19 martie 2020, a solicitat de a fi considerat inadmisibil recursul declarat de Nicolai Curdov (f.d. 156).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că

aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Nicolai Curdov nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Nicolai Curdov asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Nicolai Curdov ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Nicolai Curdov se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic